

N:o 6.

Ank. till Riksd. kansli den 15 nov. 1892 kl. 3 e. m.

*Särskilda utskottets utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående anslag under riksstatens femte hufvudtitel med anledning af föreslagna ändringar dels i värnpligtslagen den 5 juni 1885 dels i lagen angående lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna af samma dag.*  
(2:a A.)

Med åberopande af bilagdt statsrådsprotokoll öfver ett sjöförsvars-ärende för den 14 nästlidne oktober, har Kongl. Maj:t i en samma dag afgifven proposition, n:o 8, under förutsättning af bifall till de af Kongl. Maj:t samtidigt aflättna propositioner angående förändrad lydelse i vissa delar af värnpligtslagen den 5 juni 1885 och angående ändring i lagen om lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna den 5 juni 1885, föreslagit Riksdagen:

att för öfvande af de flottan tillhörande värnpligtige under den till 66 dagar förlängda öfningstiden för år 1893 under femte hufvudtiteln på extra stat anvisa ett anslag å 85,000 kronor, att gemensamt med det ordinarie anslaget till sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning derför redovisas; samt

att för beredande af ytterligare lindring utaf tio procent i rustnings- och roteringsbesvärerna för de rust- och rotehållare, som utgöra dessa besvär effektivt, måtte under femte hufvudtiteln för år 1893 på extra

stat anvisas ett anslag af 13,300 kronor, att redovisas gemensamt med det å ordinarie stat anvisade anslag till lindring i rustnings- och rote-ringsbesvären.

Till åberopade statsrådsprotokollet har statsrådet och chefen för sjöförsvarsdepartementet anfört följande.

Enligt de föreslagna ändringarna i värnpligtslagen skulle öfnings-tiden för de värnpligtige, hvilken enligt gällande bestämmelser utgjorde 42 dagar, ökas för år 1893 till 66 dagar och derefter till 90 dagar.

Då enahanda förslag till utsträckning af öfnings-tiden skulle föreläggas innevarande års lagtima Riksdag, hade departementschefen i sitt yttrande till statsrådsprotokollet angående reglering af utgifterna under femte hufvudtiteln framhållit, dels huru betydligt ökade kostnader det skulle medföra att under hela den sålunda utsträckta öfnings-tiden öfva sjöbeväringen ombord å flottans fartyg under ledning af flottans befäl, dels ock att detta dessutom hvarken vore för de värnpligtiges utbildning nödigt eller ens utan olägenhet för flottans stammans kaps öfningar möjligt, hvarföre han äfven, efter samråd med chefen för landtförsvarsdepartementet, föreslagit att, med antagandet af de ifrågasatta ändringarna i värnpligtslagen, sjöbeväringens öfningar skulle så fördelas, att desamma komme att ega rum *dels* i land under befäl från armén men med medel från flottans anslag under 36 dagar af de 66 och under 60 dagar af de 90 öfningsdagarne, *dels ock* ombord å fartyg under befäl från flottan under återstående 30 dagar.

En sådan anordning af sjöbeväringens vapenöfningar, i händelse af en utsträckning i öfnings-tiden, ansåge departementschefen under nuvarande förhållanden fortfarande vara den enda lämpliga och äfven den enda möjliga, så framt icke så väl kostnaden skulle mångdubblas som sjömanscorpsens utbildning eftersättas, och då från landtförsvarets sida hinder därför icke mötte, hemställde departementschefen, att beräkningarna af behovet utaf anslagstillökning för sjöbeväringens vapenöfningar i följd af ändringarna i värnpligtslagen måtte få grundas på förutsättning af en sådan fördelning af öfningarna, som den här ofvan omförmälda.

På sätt departementschefen i sistnämnda statsrådsprotokoll tillika hade anfört, skulle för att på nu nämnda sätt öfva det antal, hvartill de flottan tillhörande värnpligtige antagits högst uppgå, eller 1,500 man, enligt beräkningar, stödda på uppgifter från marinförvaltningen, erfordras en kostnad för 66 dagars öfnings-tid af 220,410 kronor och för 90 dagars öfnings-tid af 252,450 kronor. Då likväl sjöbeväringens antal under åren 1887—1890 endast småningom stigit från 307 till 682 och en till-

växt till beräknade 1,500 man således icke syntes för de närmast kommande åren vara att motse, hade departementschefen ansett tillräckligt att tills vidare beräkna anslaget för en styrka af allenast 1,000 man. Kostnaden skulle då med tillämpning af de ofvan omförmälda beräkningarne uppgå för 66 dagars öfning till 146,940 kronor och för 90 dagars öfning till 168,300 kronor, hvartill komme dels rese- och trakta-mentskostnad samt inqvarteringsersättning för de officerare af armén, som under öfningarna i land skulle leda desamma, förslagsvis beräknad till 10,000 kronor, dels den kostnad, som under öfningarna i land möjligen kunde ifrågakomma för de värnpligtiges inqvarterande, hvilken senare kostnad departementschefen likväl icke medtagit i beräkningarne för 1893, enär åtminstone flertalet värnpligtige torde kunna inlogeras i befintliga kaserner, hvilka under den tid de värnpligtiges öfningar vore afsedda att ega rum i allmänhet vore delvis utrymda.

Ehuru tillväxten i antalet värnpligtige vid flottan, som inställt sig till öfning, under detta år ansenligt ökats, så att detsamma uppgått till 915 man, ansåge departementschefen dock att för år 1893 kostnaderna för sjöbeväringens vapenöfningar kunde, på sätt här ofvan skett, beräknas efter ett antal af 1,000 man, eller för 66 dagars öfningstid, oberäknadt möjliga inqvarteringskostnader för de värnpligtige, till 156,940 kronor.

Utom desse till 1,000 man beräknade värnpligtige, afsedde för flottans bemanning, komme äfven, sedan innevarande års lagtima Riksdag dertill anvisat medel, att under år 1893 med kostnad från anslaget till sjöbeväringens vapenöfningar öfvas det antal värnpligtige, beräknade till högst 500 man, som vore afsedda för sjöbefästningarne. Dessas öfvande å Kungsholms fästning under befäl från flottan eller framdeles från den nya fästningsartillericorpsen skulle enligt i marinförvaltningen gjorda beräkningar medföra en kostnad för 66 dagar af 27,984 kronor och för 90 dagar af 38,160 kronor.

Totalkostnaden för öfvande af de flottan tillhörige värnpligtige skulle enligt förenämnda beräkningar uppgå för en öfningstid af 66 dagar till 184,924 kronor eller i rundt tal till 185,000 kronor och för en öfningstid af 90 dagar till 216,460 kronor eller i rundt tal till 216,000 kronor och alltså erfordra en tillökning i det af innevarande års lagtima Riksdag till 100,000 kronor bestämda anslaget till sjöbeväringens vapenöfningar:

i förra fallet af 85,000 kronor och

i senare fallet af 116,000 kronor.

För år 1893 skulle sålunda erfordras ett ytterligare anslag af 85,000 kronor.

Jemlikt den föreslagna ändringen i lagen om lindring i rustnings- och roteringsbesvären skulle, utöfver den lindring af 30 procent i nämnda besvär, som år 1885 beslutats, ytterligare lindring af 10 procent för år 1893 medgifvas. I det anslag, som under femte hufvudtiteln funnes anvisadt till beredande af den hittills bestämda lindringen för de rust- och rotehållare, hvilka utgjorde rustnings- och roteringsbesvären effektivt, och hvilket anslag af årets lagtima Riksdag bestämts till 40,000 kronor, erfordrades således förhöjning med en tredjedel eller i rundt tal 13,300 kronor.

Utskottet har i sitt denna dag afgifna utlåtande n:o 2 till bifall förordat det i Kongl. Maj:ts proposition angående ändrad lydelse i vissa delar af värnpligtslagen den 5 juni 1885 framställda förslag om utsträckning af de värnpligtiges öfningstid; och då de kostnader, för hvilkas bestridande det af Kongl. Maj:t uti förevarande proposition ifrågasatta anslaget för 1893 å 85,000 kronor afsetts, äro, på sätt chefen för sjöförsvarsdepartementet anmärkt, en gifven följd af en sådan utsträckning af öfningstiden för de värnpligtige, som Kongl. Maj:t i förstnämnda proposition föreslagit, anser utskottet berörda anslagsbehof böra af Riksdagen tillgodoses.

Emellertid har utskottet, såsom af dess utlåtande n:o 1 af denna dag inhemtas, med anledning af derom inom Riksdagen väckta förslag, hemställt, att den aflöning, som för närvarande utgår till beväringsskänkar med 20 öre för dag, måtte höjas till 50 öre; och då enligt beräkningar, grundade på de förutsättningar, som i statsrådsprotokollet angifvits, en sålunda förhöjd dagaflöning skulle under öfvergångsåret 1893, då öfningstiden komme att uppgå till 66 dagar, föranleda en ökad kostnad för sjöbeväringens öfning af 29,700 kronor, har utskottet ansett, att förutnämnda af Kongl. Maj:t för berörda ändamål äskade anslag för nästkommande år bör höjas från af Kongl. Maj:t föreslagna 85,000 kronor till 114,700 kronor.

Hvad beträffar det af Kongl. Maj:t begärda anslaget under femte hufvudtiteln af 13,300 kronor för år 1893 till beredande af ytterligare lindring af tio procent i rustnings- och roteringsbesvären för de rust- och rotehållare, som utgöra dessa besvär effektivt, har utskottet, som i sitt denna dag afgifna utlåtande n:o 4 i hufvudsak tillstyrkt bifall till Kongl. Maj:ts proposition angående ändring i lagen om lindring i rustnings- och roteringsbesvären den 5 juni 1885 och i sammanhang der-

med hemställt om anvisande af 443,000 kronor att, utöfver det å riksstaten för år 1893 till lindring i nämnda besvär uppförda anslag, äfven ledes under år 1893 för samma ändamål utgå, icke haft något att erinra mot beviljandet af förstberörda, i förevarande proposition begärda anslagsbelopp.

På grund af hvad sålunda anförts får utskottet hemställa:

1:o) att Riksdagen — under vilkor att kamrarne fatta sammanstämmande beslut, som af Kongl. Maj:t godkännas, i anledning af såväl hvad Kongl. Maj:t i särskilda till Riksdagen den 14 oktober 1892 aflåtna propositioner föreslagit dels angående förbättrad härordning, dels ock angående förändrad lydelse i vissa delar af värnpligtslagen den 5 juni 1885, som äfven inom Riksdagen i dessa ämnen väckta förslag — må för öfvande af de flottan tillhörande värnpligtige under den till 66 dagar förlängda öfningstiden för år 1893 under femte hufvudtiteln anvisa ett anslag å 114,700 kronor, att gemensamt med det ordinarie anslaget till sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädning och ersättning derför redovisas; samt

2:o) att Riksdagen — under vilkor att kamrarne fatta sammanstämmande beslut, som af Kongl. Maj:t godkännas, i anledning af såväl hvad Kongl. Maj:t i den till Riksdagen den 14 oktober 1892 aflåtna propositionen angående ändring i lagen om lindring i rustnings- och roteringsbesvären den 5 juni 1885, som äfven inom Riksdagen i detta ämne väckta förslag — må, för beredande af ytterligare lindring utaf tio procent i rustnings- och roteringsbesvären för de rust- och rotehållare, som utgöra dessa besvär effektivt, under femte hufvudtiteln för år 1893 anvisa ett anslag af 13,300 kronor, att redovisas gemensamt med det å ordinarie stat anvisade anslag till lindring i rustnings- och roteringsbesvären.

Stockholm den 15 november 1892.

På särskilda utskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.